

[Tomáš Štástka](#) / 30. července 2023

Od té doby, co vedu divadlo, mne herecká ctižádost opustila a plně se soustředím na jeho provoz, popisuje herec a ředitel Divadla Na Jezerce Jan Hrušínský. V rozhovoru pro iDNES.cz dále mluví o výpravné knize věnované svému otci Rudolfovi, dalších divadelních plánech a možná trochu překvapivém směřování své scény.

Jak sleduji poslední roky vaši dramaturgii, mám dojem, že se už minimálně šest let snažíte vydat trochu jiným směrem než dříve. Mám na mysli novinky z posledních let, jako jsou Mašíni, After Life, Mnoho povyku pro lajk... Je to tak?

Těší mě, že jste si toho všiml – a možná je to opravdu šest sedm let, co se vědomě snažím uvádět věci, které odrážejí aktuální dění ve společnosti a mohou diváky nejen pobavit, ale i přimět k zamyšlení.

Jinými slovy zajímá mě divadlo, které obsahuje všechny složky kvalitního prožitku. Zábava, autentičnost, smích i dojetí, porozumění vlastní minulosti a odvaha konfrontovat se s přítomností. To všechno v osmnácti inscenacích nabízíme v Divadle Na Jezerce.

Byl to tedy nějaký konkrétní moment, kdy jste si řekl: Tak teď to začnu dělat jinak?

Dělám divadlo profesionálně čtyřicet sedm let. Od chvíle, kdy jsem byl v roce 1976 angažován do Činoherního studia v Ústí nad Labem. Zahrál jsem si tedy už v mnoha klasických hrách, které se všude uvádějí stále dokola. Třeba Revizora nyní hrají na třech pražských scénách současně. Ne, že bych měl něco proti Gogolovi, je skvělý, ale myslím, že je to prostě všechno notoricky známé.

A tak mne začalo zajímat jak autorské divadlo, tak témata, která hodně hýbou společností a přesto se o nich téměř nic neví. Což je třeba případ tří sourozenců Mašínových. Nevnucujeme divákům, jak se na ně mají dívat. Prostě jen ukazujeme, co se tenkrát skutečně stalo. Názor ať si každý udělá sám. Naši Mašíni nejsou politická agitka, ale poutavé a zábavné divadlo.

Mluvil jste o autorském divadle. Chcete se tedy vydat pouze touto cestou?

Ne úplně nutně. Nyní například připravujeme Poláčkovu *Bylo nás pět*. Ale opět půjde o osobitou úpravu Petra Vacka, se kterým jsme se dohodli, že se vydá cestou pohledu přes rameno. Starší pánové se – možná v domově důchodců – ohlížejí za svým dětstvím. Jen Petr Bajza bude jako jediný ztvárněn mladým hercem Martinem Letákem, protože se v naší hře stejně jako Karel Poláček vysokého věku nedožil.

Dříve jste více sázeli na prověřená herecká jména jako Jiřina Bohdalová, Milan Kňažko. Nyní pracujete spíše s mladšími a při vši úctě k nim i méně slavnými...

To si nemyslím. S předními herci spolupracujeme stále. Velké role má u nás nyní třeba Milan Šteindler, v *Bylo nás pět* se nově objeví Petr Čtvrtníček a Jan Čenský...

Nikdy jsem nekalkuloval s tím, že je nutné mít v divadle slavná jména, vždy mi šlo o to být obklopen profesionály. To pro mne znamená víc, než popularita. Ti výše jmenovaní jsou velmi populární, za čímž stojí velká dřina a obrovské pracovní úsilí. Jsou slavní, protože jsou skvělí herci.

Když to tedy shrneme: originální témata, autorská tvorba a více či méně slavní herci. Jak na tuto kombinaci reagují diváci ve srovnání s dřívějškem?

Stále ještě počítáme ztráty z covidového období. Diváci se už do divadel vrátili, máme nyní z devadesáti procent vyprodáno. Ale není to jako před covidem, kdy jsme dali do prodeje repertoár na dva měsíce dopředu a během dvou dnů bylo plno. Nyní lidé často nakupují až v den představení. Možná je to pozůstatek z doby covidu a tehdejšího nařízení rušit divadelní představení.

Upřímně, kdybych byl ředitelem komerčního divadla v pocovidové době, nasadil bych Jiřinu Bohdalovou s *Generálkou* nebo prostě něco, co diváky zaručeně natáhne.

Každé divadlo je komerční. Žádné nekomerční divadlo neexistuje, pokud prodává vstupenky. Takže bych proti tomuto označení tiše zaprotestoval: Divadlo Na Jezerce se nemusí podbízet – i po covidu drží svou kvalitu.

O granty a dotace už několik let nežádám, pochopil jsem, že to je ztráta času, protože Jezerku ministerstvo kultury ani magistrát Prahy nikdy významně nepodporovaly. A nestěžuji si. Divadlo je výtěžná činnost. Každé divadlo. A dotovaná divadla, která vykazují ztráty, jsou prostě jen špatně vedena a zřejmě záměrně nedbale auditována.

Ředitel Divadla Na Jezerce Jan Hrušínský (13. července 2023)

Veškerou činnost tedy pokryjete ze vstupenek a reklamy?

Ano, a případně s pomocí nějakého partnerství, což dnes není úplně jednoduché získat. Přestože jsou náklady na provoz divadla vysoké, cca kolem dvaceti milionů ročně, nemáme žádný dluh. Chápu, že je nutné občas přistoupit k nepopulárním opatřením a zvýšit daně. Nyní se bude zvyšovat DPH v kultuře a to nejen na vstupenky, ale i na herecké výkony.

To znamená, že herci, kteří fakturují, mi budou místo patnácti procent uvádět jednadvacet. Rozumím, že se musí ekonomika státu dát nějakým způsobem do pořádku, ale nebaví mě platit vyšší DPH, když vím, že ty peníze nejdou na ozdravení státního rozpočtu, ale dostane je můj konkurent, který podniká úplně stejnou činnost a každý rok mu od státu a Prahy přijde v dotacích cca 100 až 150 milionů a DPH platit nemusí vůbec. To se mi nelíbí.

Jak tuto situaci budete řešit? Zvýšíte ceny vstupenek?

Ne. Mohli bychom – a díval jsem se, že i některá dotovaná divadla mají vstupenky kolem tisíce korun – ale touto cestou bych jít nechtěl.

Když se vrátíme k umělecké činnosti. Osobně stále hrajete, ovšem spíš v menších rolích. Brousíte si zuby na nějakou větší, nebo to při vedení divadla není možné?

Hraju celkem v šesti kusech z našich osmnácti. Mám zde i větší role, například v Občanu první jakosti ředitele televize. V After Life pak mám tři role, takže dohromady vydají za jednu velkou. Hereckou ctižádost po titulních rolích už nemám a byla velká úleva, když mě tyto ambice opustily. Jde mi o kvalitu a výsledek každého představení, o celkovou kvalitu divadla – ne o to, abych se předvedl.

Kdy vás tyto ambice opustily?

Možná ve chvíli, kdy jsem založil divadlo. V dobrém divadle, podle mě, musí být všechny jeho složky stejně kvalitní a nejde stavět na výkonu jednotlivce. A to jak na jevišti, tak v zázemí. A myslím, že teprve v posledních letech se nám tohle daří.

Nyní se tedy objevíte ve zmíněné novince *Bylo nás pět (tenkrát)*, ve které se vůbec sešlo specifické obsazení. Asi nejsem jediný, kdo nikdy neviděl na jednom pódiu vás, Jana Čenského a Petra Čtvrtníčka. Jak se taková sestava dala dohromady?

Obsazení vzešlo z mnoha hodin diskusí s režisérem a autorem dramatisace Petrem Vackem. Ale takhle je to vždy, i s Janem Hřebejkem nám někdy trvá víc než dva roky, než dáme celé představení dohromady.

Je nějaké jméno, které byste tu rád viděl a zatím se nepodařilo?

Rudolf Hrušínský nejstarší. Ale toho už sem nedostanu.

Svého času jste zvažoval i společné hraní s bratrem Rudolfem. Je to ještě v plánu?

Chtěli jsme spolu nazkoušet komedii *Dej si pohov, kámoši*, v originále *Grumpy Old Men*. Existuje i film, kde ústřední dvojici hráli Jack Lemmon a Walter Matthau. Od oscarového scénáristy Marka S. Johnsona jsem získal práva a chtěli jsme tuto komedii připravit s Jiřím Menzelem, ale ten pak bohužel onemocněl a už se nám to nepodařilo.

Myslím, že na to už nedojde. Brácha měl následně zdravotní problémy, já také, takže o nějaké spolupráci zatím neuvažujeme. Zůstane to na Jezerce navždy v kategorii rozpracovaných a neuskutečněných záměrů, jako třeba hra *Na Zlatém jezeře* s Janem Třískou a Marií Tomášovou.

Co dalšího kromě *Bylo nás pět* chystáte?

Na začátku příštího roku bychom měli uvést novinku v překvapivém a přitažlivém hereckém obsazení těch, kteří na Jezerce ještě nehráli. Ivan Fíla pro nás píše autorský text z jedné události osmašedesátého roku.

V jeho představení bude téma koncipováno obecně tak, že se může odehrávat kdykoli a kdekoli. Nebudeme používat konkrétní jména, měla by tak vzniknout nadčasová sonda do charakterů a jednání postav ve vypjaté situaci.

Jan Hrušínský, Nela Boudová, Martin Sitta a Miluše Šplechtová v představení *Občan první jakosti*

Tuším, kam míříte. Původní verze patrně vycházela z příběhu Františka Kriegela, tedy námět, který je předmětem sporu o film Muž, který stál v cestě.

Je to námět, o který pan Fíla ne úplně slušným způsobem přišel a ke kterému měl přitom nejbližší. Silné téma mě zajímá, půjde ale o úplně jinou podobu příběhu než ve filmu.

Důvodem, proč se chystaný příběh nebude dotýkat přímo Františka Kriegela, je tedy ten, aby nevznikly další kontroverze?

Spor nebudu komentovat a nechci, aby s ním naše novinka byla spojována. Film u diváků propadl a není naším motivem ke vzniku divadelní hry.

Jezerka letos už potřetí podniká letní hraní, kdy cestuje po celé zemi. Není to tak trochu návrat ke kočovnému divadlu, které až do časů Protektorátu provozovali vaši předkové?

(smích) To není. Myslím, že moji kočovní předci by nám hodně záviděli. Hraní teď a tehdy se nedá úplně srovnávat. O to víc mi připadá jejich tehdejší konání úctyhodné. Ale jsem rád, že jste na ně vzpomněl.

Na tu rodinnou tradici bych ještě rád navázal. Vy jste založil divadlo v roce 2002. Nezvažovali jste ještě s otcem, že byste tak učinili hned po revoluci?

Mít vlastní soukromé divadlo byl tátův velký sen. Ale doba, ve které žil, mu to neumožnila. Nebo spíš lidé, kteří tu dobu tvořili, mu to neumožnili. Nebo ještě lépe bych měl říci, že mu to znemožnili. Po revoluci ale nebyl v tak dobré zdravotní kondici, takže myslím, že by na to už neměl sílu.

V Hrušínského Divadle Na Jezerce často režíruje Jan Hřebejk

Před časem jste vydali monografii „Rudolf Hrušínský – 100 rozmarných lét“ věnovanou čistě jeho životu a dílu. Máte ještě nějaké další plány s tatínkovým odkazem?

Ne, bylo to takové naše vyrovnání s minulostí a tím se vše pěkně uzavřelo. Využili jsme situace, kdy byla divadla zavřená a v době, kdy jsme nesměli být pohromadě, jsme na tom na dálku dělali třeba i dvanáct hodin denně. Měl jsem k dispozici tátův archiv, který obsahuje asi tři tisíce fotografií. Takže největším problémem bylo, kterou fotku tam nedat. Použili jsme jich nakonec přes devět set a ukazují vlastně celé dvacáté století.

S překvapením jsem znovu objevoval, kolik slavných jmen výjimečných lidí s tátou to naše divadelní a filmové dvacáté století vlastně vytvářelo.

Bylo to pro vás osobně někdy zavazující být členem takového hereckého rodu?

Vždycky jsem se k němu hlásil rád a přál bych si, aby Divadlo Na Jezerce mohli zažít. Když můžete být na své předky hrdý, je to krásný pocit.

Zdroj: https://www.idnes.cz/kultura/divadlo/jan-hrusinsky-rozhovor-divadlo-na-jezerce.A230728_094323_divadlo_ts?h=28B5AC0B20FA11DF02D55186B37EB913